

නියඟලා

විස ශරීර ගත වීමෙන් සමාජයේ බොහෝ දෙනා මිය යති. ඇතැම් පිරිස් විස ඇති නැති දේ හරිහැටි නොහඳුනති. තවෙකෙක් හිතාමතාම විස ශරීරගත කර ගැනීමෙන් මියාදෙති. බොහෝ පීඩා විඳ මියාදෙන්නට මෙවැනි අවස්ථාවල ඔවුන්ට සිදු වෙයි.

මෙහිදී සර්ප විස, කෘමි නාශක හා විවිධ ශාකවල මල් ආදිය ද විස විමිවලට තුඩු දෙයි. ජන වහරට අනුව සර්පවිස පිළිබඳ ඉඟි කරන්නේ "විස සෝර සර්පයා දැක නෂර මෝඩයා" යනුවෙනි. මෙවැනි විස විමි නිසා මෙරට වසරකදී ලක්ෂයකට ආසන්න පිරිසක් රෝහල් ගත වෙති. එහිදී මිය යන සංඛ්‍යාව තුන් දහසකට ආසන්න ය. 2005 වසරේ දී රෝහල් ආශ්‍රිතව කරන ලද සමීක්ෂණයකට අනුව ඖෂධ විස

විස

විමි මඟින් 8% ක් දෙනා මියාදෙන අතර සර්ප විස නිසා 4% ක් ද අනෙකුත් විස විමි මඟින් 1.3% ක් ද මිය යති.

මෙහි සුවිශේෂත්වය වන්නේ මිය යන්නන් අතර, බහුතරය තරුණ පිරිස් විමය. ප්‍රේම සම්බන්ධතා, හා විවිධ සාමාජීය ගැටලු මෙම මරණවලට තුඩු දෙයි. මෙසේ විස විමි මඟින් මිය යන තරුණ පිරිස අතර පිරිමින් ප්‍රධානය. විවිධ කම්කරුවන් තමා වටා ගොඩ ගැසෙද්දී ඊට එකම සහ කදිම විසඳුම සිය දිවි නසා ගැනීමැ යි මොවුහු අදහති. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම අවාසනාවන්ත තත්ත්වය උදා වී ඇත. මෙවන් විටක දී

එක පාර මිය යන්නේ මැයි සිතා විස පානය කළත්, විස පානය නිසා සැමවිටම ඝෂණික මරණය සිදු නෙවෙයි.

විස කීප ආකාරයකින් ශරීර ගත විය හැකි ය. හිතාමතාම හෝ වැරදීමකින් විස පානය කිරීම. සම මතුපිට හැපීමෙන් විස ශරීර ගතවීම, විස බෙහෙත් ඉසීමේ දී එම වාෂ්ප ආක්‍රාණය වීම. ආදිය ඒ අතර ප්‍රධාන වෙයි. විස විමි මුලික වශයෙන් ආකාර තුනකි.

- * ඝෂණිකව නිරාවරණය වීම මඟින්
- * දිගුකලක් හෝ සුළුවෙන් හෝ නිරාවරණය වීම මඟින්
- * පාරිසරික හානි මඟින්

කනේරු

ශ්වසන මාර්ගයෙන් සමෙන්, හෝ ආහාර මාර්ගයෙන් විස ශරීරගත විය හැකි ය. දිගුකාලීන විස විවිධවලට නිරාවරණය වීම නිසා දුස්සාධය රෝගවලට බඳුන් වෙයි. පිළිකා, ස්නායු පද්ධතියේ වන ආසාදන, ප්‍රජනනයේ දී විවිධ ගැටලු ඇතිවීම, ළමයින් ගේ වර්ධනය කෙරෙහි බලපෑම හා හෝමෝන පද්ධතියේ විවිධ ගැටලු ඇති වීම එහි ලා ප්‍රධාන ය.

පලිබෝධ නාශක, ඖෂධ, හා සර්පයන් නිසා විස විම සිදුවෙයි. නිසි ලෙස පරි-හරණය නොකිරීම, අනවබෝධය, මෙහි දී බලපාන ප්‍රධාන කරුණු ය. එහෙයින් විස සහිත දෑ හඳුනා ගෙන සිටීම අත්-වශ්‍ය වෙයි.

- * හොඬල - අධික විස සහිතය
- * නියඟලා අල - අධික විස සහිතය
- * ඔලිඳු ඇට - හිලිමේදී හා විකිමේදී අධික විස සහිතය
- * කනේරු - හෘදයේ රිද්මයට බලපෑම් කරයි
- * වැට එඬරු - ලොව ප්‍රබලම විස වන්නේ එඬරුවලින් ලබා ගන්නා ද්‍රව්‍යයකි
- * ගොඩ කඳුරු හා දිවිකදුරු - අපස්මාරයට තුඩු දෙයි.
- * පොත්ත තුවාල වූ මඤ්ඤෙක්කා

* හබරල

විසකුරු සර්පයන්

- * තිත් පොළඟා
- * නයා
- * වැලි පොළඟා
- * කරවලුන් විශේෂ

තරමක් විසැති සර්ප විශේෂ

- * පළා පොළඟා
- * කුණකටුවා

මේ හැරුණු විට පලිබෝධනාශක වර්ග ද වෙයි. කෘෂිකාර්මික කටයුතු බෙහෙවින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ප්‍රදේශයන්හි පානීය ජලයට මෙම කෘෂිනාශක එකතු වේ. වගාවන් සඳහා පලිබෝධ නාශක ඉසීමේ දී ඒවා වාතාශ්‍රය සමඟ මුසු වී අපට ආශ්වාස වෙයි. ඒ හැරුණු විට මෙහිදී පරිභෝජනයට ගන්නා ඉසින උපකරණ ඇළ මාර්ග, ළිං ආදියේ අහාරක්ෂිතව සේදීමෙන් ඒවා ජලයට එකතු වෙයි.

විසවිම වලදී රෝගීන් වෙතින් දිස්වන විවිධ රෝග ලක්ෂණ

- * මුවේ හා උගුරේ දැවිල්ල
- * මුවෙන් හෝ නාසයෙන් සෙම වැහිරීම

- * මස් පිඬු නැටීම
- * හිසරදය හා ක්ලාන්තය
- * පාවනය
- * ඇස්වල හෝ සමේ දැවිල්ල
- * පෙණීම අපැහැදිලි වීම
- * හදවතේ ගැස්ම අඩු හෝ වැඩි වීම
- * වමනය
- * සෙමින් හෝ වේගයෙන් හුස්ම වැටීම
- * ඇසෙහි කළු ඉංගිරියාව කුඩා වීම
- * බඩ රිදුම
- * හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව
- * වලිප්පුව
- * සිහි නැති වීම

මෙවන් රෝග ලක්ෂණ පල කරන විටෙක දී අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රථමාධාර පිළි-බඳ දැන සිටීම ඔහුගේ හෝ ඇය ගේ ජීවිතය බේරා ගැනීමට අත්වැලකි.

විස ආශ්වාස වූ විට ප්‍රථමාධාර

- විස දුමාර, වාෂ්ප හෝ කුඩු ආශ්වාස වීමෙන් මෙවන් තත්ත්වයක් ඇතිවිය හැකිය.
- * මෙහිදී පළමුව රෝගියා එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කරන්න
  - * විස ද්‍රව්‍ය තැවරී ඇති ඇඳුම් ඉවත් කරන්න.

- * මුහුණ හෝ සිරුරෙහි හෝ විස තැවරී ඇතිනම් සබන් හා හොඳින් සෝදන්න
- * වෛද්‍යවරයකු වෙත ගෙන යාමට සුදානම් කරන තුරු රෝගියා පහසුවෙන් තබන්න
- * ඔහුගේ බිය තුරන් කරන්න
- * විස වීමට තුඩු දුන් රසායනික ද්‍රව්‍ය ඖෂධය හෝ පලිබෝධ නාශක බෝතලය වෛද්‍යවරයා වෙත ගෙන යන්න
- * රෝගියා සිහි මඳව සිටී නම් ඔහු වම් පසට හරවා තබන්න. කිසිවක් බීමට නොදෙන්න.

විස පානය කිරීම හෝ ගිලීම සිදු වූ විට ප්‍රථමාධාර

- * රෝගියා වමනය කරන්නේ නම් වතුර වීදුරුවක් හෝ දෙකක් දීමෙන් වමනය කිරීම පහසු කරවන්න. ඔහු වමනය නොකරන්නේ නම් වමනය කරවීමට උත්සාහ කරන්න. උගුරට අත දමා ඇඟිලි තුඩින් උගුර පිරිමැදීමෙන් මෙය රෝගියා ලවාම කළ හැකිය.
- * රෝගියා දැරුවකු නම් මෙය ඔබ විසින්ම පරීක්ෂමෙන් කරන්න. වමනය කිරීමෙන් පසු හැකි තරම් වතුර බොන්නට දෙන්න.
- * භූමිතෙල් හෝ එයට සමාන දෙයක් ඇසිටික් ඇසිඩ් (රබර් ඇසිඩ්) සල්පියුරික් ඇසිඩ් (බැටර් ඇසිඩ්) වැනි විබාදක අම්ලයක් හෝ ඇමෝනියා වතුර පෙච් ඇති විටෙක නම් රෝගියාට වමනය කරවන්න එපා. විස ද්‍රව්‍යය තිබූ බෝතලයේ හෝ

- පැකැට්ටුවේ ලේබලයේ වමනය කරවීම ගැන උපදෙස් කියවන්න.
- * කුමන විෂක් නිසා වූවත් රෝගියා සිහි-මඳව හෝ සිහි නැතිව සිටී නම් හෝ වලිප්පුව සෑදී ඇත්නම් හෝ රෝගියාට වමනය කරවන්නටත් වතුර දෙන්නටත් එපා.
- * රෝගියාට ලුණු වතුර, මත් පැන්, සෝඩා හා පොල්කිරි වැනි කිසිවක් දෙන්න එපා. පිරිසිදු වතුර පමණක් දෙන්න. ඉහත සඳහන් කරුණු ද සැලකිල්ලට ගන්න.

විස සමෙහි තැවරුණ විටදී ප්‍රථමාධාර

- * සමහර ද්‍රව්‍ය සමෙහි තැවරීම මගින් විසවිය හැකිය. විස තැවරී ඇති සියලුම ඇඳුම් ඉවත් කොට එම පෙදෙසේ සබන් හා හොඳින් සෝදා දමන්න.
- * තෙල් වර්ග බෙහෙත් වර්ග හෝ එවන් කිසිම දියරයක් වෛද්‍ය උපදෙස් නැතිව සමෙහි තවරන්න එපා. ඉහත මූලික සඳහන් කළ කරුණු ගැන සැලකිල්ලටත් වන්න.

විස ඇසෙහි තැවරුණ විටදී ප්‍රථමාධාර

- * සමහර විස වර්ග ඇසෙහි තැවරුණහොත් ඇස රතු වීම සහ ඉදිමීම පමණක් නොව අන්ධවීම පවා සිදුවිය හැකිය.
- * විනාඩි දහයක් ඇස් හොඳින් වතුරෙන්

- සෝදන්න. වීදුරුවකින් කුඩා බාල්දියකින් හෝ රබර් නලයකින් සෙමින් ඇසට වතුර වැටෙන්නට සැලැස්විය හැකිය. වතුර ඇසට දමන විට ඉක්මණින් ඇසිපිය ගසන ලෙස රෝගියාට උපදෙස් දෙන්න.
- * කිසිම බෙහෙතක් තෙල් වර්ගයක් හෝ දියරයක් වෛද්‍ය උපදෙස් ලබා ගැනීමට පෙර ඇසට වත්කරන්න එපා.
- * විස වීමෙන් ඔබ ගේ නිවසේ දී හෝ වැඩ කරන ස්ථානයේ දී හෝ කෙනකු රෝගී විය හැකි බවත්, සමහරවිට ඒ නිසා අවාසනාවන්ත ලෙස කෙනකු මරණයට පත්විය හැකි බවත් මතක තබා ගන්න.

එවැන්නක් සිදු නොවන්නට අවශ්‍ය ආරක්ෂාකාරී පියවර ගැනීමට වගබලා ගන්න. අනතුරුදායක රසායනික ද්‍රව්‍ය, ඖෂධ හා පිලිබෝධ නාශක යතුරු දමා වැසු ආරක්ෂිත ස්ථානයක තබන්න. විස වීම වළක්වා ගැනීම එයට ප්‍රතිකාර කිරීමට වඩා පහසුය.

සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන කාර්යාලයේ සම්මන්ත්‍රණයක් ඇසුරිනි

නිලුකා ඩී නිලකරන්න

නයා

වැලි පොළඟා

